

**UCHWAŁA NR V/36/2015
RADY GMINY W TRZEBIECHOWIE**

z dnia 3 czerwca 2015 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 594, zm. poz. 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072.) i art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2015 r., poz. 332, zm. z 2014 r. poz. 1188 i 1198.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Anna Dunajska

Załącznik do Uchwały Nr V/36/2015
Rady Gminy w Trzebiechowie
z dnia 3 czerwca 2015 r.

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017”

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017” (projekt)

Gmina Trzebiechów

Wstęp

Rodzina w ujęciu socjologicznym to podstawowa grupa społeczna, która początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Rodzina jest instytucją, która prowadzi do kształtowania tożsamości i postaw młodego człowieka. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Jest to pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze, bezpośrednio oddziałujące na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, a co za tym idzie - ukierunkowuje na całe życie. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko-opiekuńczych prowadzi do zakłócenia relacji międzyludzkich. Rodzina kształtuje ludzkie postawy i nadaje sens egzystencji człowieka. Z domu wynosi się własne przyzwyczajenia, nawyki, zachowania i etyczne odniesienia.

Oslabienie rodziny zarówno w sferze materialno-bytowej, jaki w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa i instytucji samorządowych. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Celem Programu będzie także zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji.

1. Podstawa prawna działań ujętych w programie:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179 poz. 1485 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm.).

2. Sytuacja demograficzno-socjalna gminy

Według danych urzędu gminy w maju 2015 r. gminę Trzebiechów zamieszkiwało 3327 mieszkańców. Strukturę wiekową oraz podział na kobiety i mężczyźni ilustruje poniższa tabela.

<i>Wiek</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>
0-2	32	37
3	19	20
4-5	46	46
6	20	22
7	21	26
8-12	91	90
13-15	56	56
16-17	39	42
18	14	20
19-20	40	37
21-40	568	523
41-60	441	404
61-64	119	97
65-70	74	82
71-81	60	85
Pow. 81	22	78
Razem:	1662	1665

W roku 2014 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie objął różnego rodzaju pomocą (materialną pieniężną, materialną niepieniężną, pracą socjalną, usługami opiekuńczymi itp.) łącznie 166 rodzin (liczba osób w rodzinach 455), w tym 77 rodzin z dziećmi (334 osób).

Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Trzebiechowie w 2014 r.

<i>Powód trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
Ubóstwo	130	362
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	27	131
W tym: wielodzietność	6	42
Bezrobocie	76	237
Niepelnosprawność	64	153
Długotrwała lub ciężka choroba	28	64
Bezradność w sprawach opiek.- wychow. i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	121	375
W tym: rodziny niepełne	22	177
W tym: rodziny wielodzietne	30	213
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	41	70
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.	5	6
Zdarzenie losowe	1	3
Sytuacja kryzysowa	0	0

Rodziny objęte pomocą GOPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie w 2014r.

	<i>liczba dzieci w rodzinie</i>						
	<i>1 dziecko</i>	<i>2 dzieci</i>	<i>3 dzieci</i>	<i>4 dzieci</i>	<i>5 dzieci</i>	<i>6 dzieci</i>	<i>7 i więcej dzieci</i>

<i>liczba rodzin</i>	29	18	17	9	2	1	1

Najczęstszym powodem korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie, niepełnosprawność a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na wiejski charakter gminy oraz ubogą infrastrukturę osoby w wieku produkcyjnym mają utrudniony dostęp do rynku zatrudnienia, większość pracowników dojeżdża do pracy poza teren gminy. Ogromnym problemem jest także dostęp do wszelkiego rodzaju poradni i placówek specjalistycznych oraz placówek oświatowych i kulturalnych. Sytuacja taka nie ułatwia rozwiązywania problemów naszych rodzin.

Część dzieci z rodzin będących pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2014 r. programem objętych było 150 osób, w tym 145 dzieci.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2014 współfinansowała zajęcia profilaktyczne dot. problemów uzależnień dla dzieci w szkole podstawowej i gimnazjum. Ze środków komisji współfinansowana jest także działalność świetlicy socjoterapeutycznej w Trzebiechowie. Ponadto komisja współdziałała z posterunkiem policji w ramach akcji „bądź bezpieczny na drodze” (m.in. zakup kamizelek odblaskowych).

W sytuacjach, w których rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi pracę socjalną z rodzinami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej jak i zagrożonych takim postępowaniem. Zatrudniony w GOPS asystent rodziny współpracuje z trzema najbardziej zagrożonymi rodzinami, docelowo planuje się objęcie jego pomocą 6 rodzin.

3. **Adresaci programu:**

Głównymi adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Trzebiechów, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze bezrobociem, niezaradnością życiową związaną z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz uzależnieniami. Problemy te przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspakajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych, izolacji społecznej oraz wchodzenie w konflikt z prawem.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

4. **Cele i zadania**

Cel główny : *Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnianiem swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcyjności rodzin.*

Cel szczegółowy 1.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

<i>zadania</i>	<i>wskaźniki realizacji działań</i>	<i>Realizator</i>
1) praca socjalna z rodzinami zagrożonymi problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	- liczba rodzin objętych pracą socjalną	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2) zapewnienie pomocy	- liczba i formy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

materialnej i rzeczowej zagrożonym rodzinom	udzielonej pomocy, - liczba rodzin objętych pomocą	Urząd Gminy
3) objęcie programem dożywianiem dzieci wymagających wsparcia	- liczba dzieci korzystających z posiłków, - liczba rodzin korzystających z zasiłków celowych na żywność	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd gminy, Zespół edukacyjny, przedszkole niepubliczne
4) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówka zdrowia
5) zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej	- liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w placówkach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, policja
6) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - wysokość środków przeznaczonych na opłacenie pobytu dzieci w placówkach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy
7) objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalnym poradnictwem	- ilość godzin bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy
8) doskonalenie zawodowe pracowników zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie	- liczba szkoleń, - liczba przeszkolonych pracowników	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy
9) wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym: wspieranie uczniów uzdolnionych oraz niepełnosprawnych, pomoc materialna dla uczniów (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych), realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych oraz edukacyjno- wychowawczych, prowadzenie świetlic szkolnych oraz dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z problemami w nauce, organizacja czasu wolnego.	- liczba uczniów pobierających stypendia, - kwota wypłaconych świadczeń, - liczba programów profilaktycznych i edukacyjno-wychowawczych, - liczba prowadzonych świetlic, - liczba godzin dodatkowych zajęć wyrównawczych, -liczba dzieci korzystających z organizacji czasu wolnego	Zespół Edukacyjny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, biblioteka gminna, rady sołeckie

Cel szczegółowy 2.

Zapobieganie powstawaniu w rodzinach sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

zadania	wskaźniki realizacji działań	Realizator
1) współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	- liczba rodzin objętych działaniami - liczba i rodzaj działań	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, policja, sądy
2) współpraca z gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zespołem interdyscyplinarnym,	- liczba rodzin objętych działaniami - liczba i rodzaj działań	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny
3) wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	- liczba i rodzaj działań	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, placówki oświatowe
4) zapewnienie dostępności specjalistycznego poradnictwa oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	- liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy,
5) działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy, w ramach projektów aktywnej integracji	- liczba osób i rodzin objętych projektem - liczba osób objętych kontraktami socjalnymi - liczba osób, które ukończyły kursy zawodowe - liczba osób, które podjęły zatrudnienie w trakcie udziału w projekcie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy
6) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	- liczba rodzin objętych monitorowaniem	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA

5. Zasoby gminy

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie
- Urząd Gminy,
- Trzebiechowski Ośrodek Kultury,
- Biblioteka gminna,
- Zespół Edukacyjny w Trzebiechowie (szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole publiczne),
- Przedszkole niepubliczne w Swarzynicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny
- Posterunek Policji,
- Ośrodek zdrowia,
- Organizacje pozarządowe (*Caritas*).

6. Źródła finansowania programu:

- środki własne Gminy
- dotacje z budżetu państwa
- środki pozabudżetowe (w tym środki unijne).

7. Zagrożenia mogące mieć wpływ na realizację programu:

1. Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku.

2. Brak wystarczających środków finansowych na zatrudnienie asystenta rodziny i podnoszenie jego kwalifikacji, brak środków na zatrudnienie profesjonalnych doradców (prawników, psychologów itp.).

3. Braki w infrastrukturze socjalnej i braki kadrowe służb społecznych działających na terenie gminy Trzebiechów.

8. Monitorowanie programu:

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiechowie. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Uzasadnienie

Projekt uchwały Rady Gminy w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017 został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.). Przywołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program ma na celu stworzenie warunków dla poprawy życia rodzin i dzieci, ograniczenia patologii społecznych i zbudowania szerokiego systemu wsparcia.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.